

KAZNIVA DEJANJA, VARNOST IN PRAVICE ŽRTEV

POVZETEK

RAZISKAVA O TEMELJNIH PRAVICAH

3

Izkušnje z nasiljem

9

Izkušnje z nadlegovanjem

12

Izkušnje z izbranimi kaznivimi dejanji zoper lastnino in goljufijami

15

Prijava izkušenj s kaznivimi dejanji policiji in drugim organom

18

Biti priča kaznivim dejanjem in ukrepanje

20

Zaskrbljenost zaradi kaznivih dejanj in izogibanje tveganju

© Agencija Evropske unije za temeljne pravice, 2021

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Za vsako uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, ki ni zaščiten z avtorskimi pravicami Agencije Evropske unije za temeljne pravice, je treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

Agencija Evropske unije za temeljne pravice ali katera koli oseba, ki deluje v njenem imenu, ne prevzema odgovornosti za morebitno uporabo informacij, navedenih v nadaljevanju.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2021

Print	ISBN 978-92-9461-184-0	doi:10.2811/557503	TK-06-20-041-SL-C
PDF	ISBN 978-92-9461-159-8	doi:10.2811/468969	TK-06-20-041-SL-N

Viri fotografij:

Naslovnica: © AlexLinch/iStock

Stran 5: © jayzynism/Adobe Stock

Stran 8: © JackF/Adobe Stock

Stran 11: © Daisy-Daisy/iStock

Stran 14: © terovesalainen/Adobe Stock

Stran 17: © kumikomini/iStock

Stran 21: © krsmanovic/Adobe Stock

Kazniva dejanja, zlasti nasilna kazniva dejanja, kršijo osnovne človekove in temeljne pravice žrtev. Te lahko v primeru nasilnih kaznivih dejanj vključujejo pravico do življenja in človekovega dostojanstva, pa tudi dostop do pravnega varstva pri prijavi kaznivega dejanja in nediskriminacijo pri obravnavanju posameznika kot žrtve. Poleg tega so prizadete tudi druge pravice, med drugim pravice, povezane z varstvom lastnine in potrošnikov.

V tem povzetku so predstavljene glavne ugotovitve iz drugega osrednjega poročila agencije FRA o njeni raziskavi o temeljnih pravicah. Poročilo predstavlja izkušnje žrtev nekaterih vrst kaznivih dejanj. Te se zlasti nanašajo na:

- nasilje,
- nadlegovanje na spletu in tudi drugje ter
- kazniva dejanja zoper lastnino – vlom, zloraba posameznikovega spletnega bančnega računa ali plačilnih kartic in potrošniške goljufije.

V poročilu so predstavljeni tudi podatki o tem, kako pogosto žrtve prijavijo ta kazniva dejanja policiji, ter dodatne podrobnosti o nadlegovanju in nasilju, na primer o storilcih in krajih, kjer so se zgodila kazniva dejanja. Izbor teh kaznivih dejanj vključuje kazniva dejanja zoper osebe in zoper lastnino ter „tradicionalna“ kazniva dejanja, kot so vlomi, in kazniva dejanja, ki se lahko zgodijo na spletu in drugje.

Poleg tega je bilo analizirano, kako zaskrbljeni so ljudje glede kaznivih dejanj in ali so spremenili svoje vedenje v odziv na zaznano tveganje napada ali nadlegovanja, da bi se izognili okoliščinam, v katerih bi se tovrstna kazniva dejanja lahko zgodila.

V poročilu je tudi predstavljeno, v kolikšnem obsegu so ljudje pripravljeni posredovati, prijaviti kaznivo dejanje policiji ali pričati na sodišču, če so zaproseni, v treh hipotetičnih scenarijih: fizično nasilje med partnerji, fizično nasilje nad otrokom in kaznivo dejanje zoper okolje.

Predstavljeni rezultati se štejejo za prvo raziskavo o kaznivih dejanjih na ravni EU o izkušnjah prebivalstva z viktimizacijo, ki se lahko uporabijo za oblikovanje politik in zakonodaje EU ter nacionalnih politik in zakonodaje o žrtvah kaznivih dejanj.

Raziskava o temeljnih pravicah: ključna dejstva

Z raziskavo o temeljnih pravicah so zbrali podatke iz 29 držav: 27 držav članic EU, Združenega kraljestva (država članica EU v času raziskave) in Severne Makedonije (edina država nečlanica EU s statusom opazovalke pri Agenciji Evropske unije za temeljne pravice v času zasnove raziskave). V vsaki državi je sodelovalo toliko anketirancev, kolikor je znašal reprezentativni vzorec (to število se je gibalo med približno tisoč v večini

držav in približno tri tisoč v Franciji in Nemčiji). Z anketnimi razgovori, ki so bili izvedeni med januarjem in oktobrom 2019, so pridobili vzorec 34 948 anketirancev.

Rezultati so reprezentativni na ravni EU in za vsako posamezno državo ter vključujejo osebe, starejše od 16 let, ki stalno prebivajo v državi, v kateri so sodelovale v raziskavi.

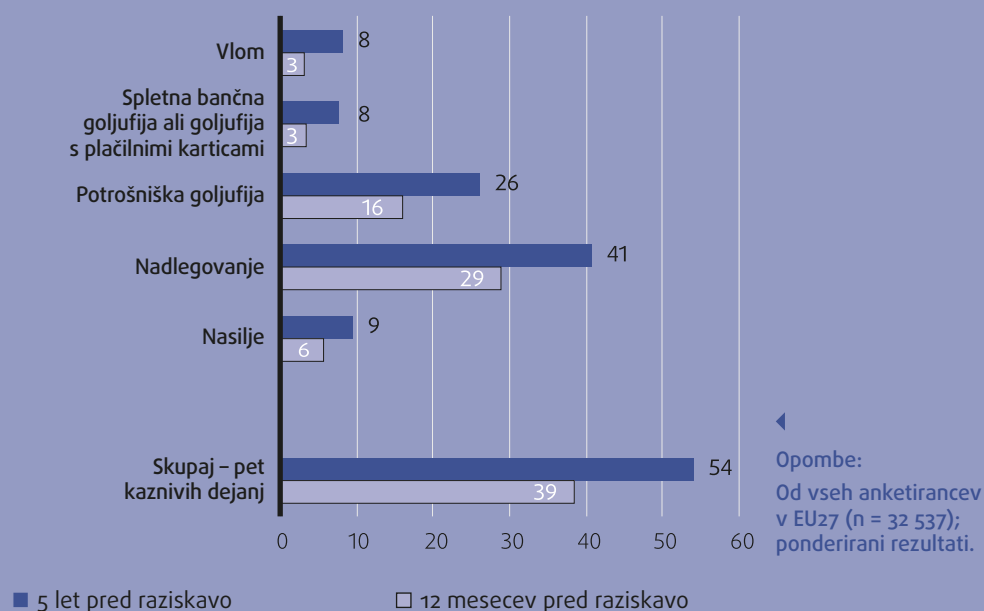
Splošna stopnja viktimizacije v raziskavi

V raziskavi o temeljnih pravicah so bili ljudje vprašani o izkušnjah s petimi vrstami kaznivih dejanj: vlomi, spletnimi bančnimi goljufijami ali goljufijami s plačilnimi karticami, potrošniškimi goljufijami, nadlegovanjem in nasiljem. V poročilu so predstavljeni rezultati za vsako od teh petih vrst kaznivih dejanj.

V petih letih pred raziskavo je v EU27 54 % oseb doživelo enega ali več teh kaznivih dejanj, 39 % pa ga je doživelo v 12 mesecih pred raziskavo. Razširjenost navedenih petih vrst kaznivih dejanj pa se znotraj tega zelo razlikuje.

Med temi petimi vrstami kaznivih dejanj so ljudje najpogosteje doživeli nadlegovanje (41 % v petih letih pred raziskavo), sledijo mu potrošniške goljufije (26 %). Izkušnje z vlomi, spletnimi bančnimi goljufijami ali goljufijami s plačilnimi karticami so manj pogoste: v petih letih pred raziskavo jih je doživela manj kot ena desetina vprašanih. Splošna razširjenost izkušenj s kaznivimi dejanji, in sicer v petih letih in tudi v 12 mesecih pred raziskavo, je tesno povezana z izkušnjami z nadlegovanjem in potrošniškimi goljufijami, saj sta med petimi vrstami kaznivih dejanj v raziskavi ti dve najbolj razširjeni.

SLIKA 1: IZKUŠNJE S PETIMI KAZNIVIMI DEJANJI, NAVEDENIMI V RAZISKAVI, V PETIH LETIH IN V 12 MESECIH PRED RAZISKAVO (EU27, v %)

Vir: FRA, *Fundamental Rights Survey 2019 (raziskava o temeljnih pravicah za leto 2019)*, zbiranje podatkov v sodelovanju z ustanovami Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS, NL), Centre des technologies de l'information de l'État (CTIE, LU) in Statistics Austria (AT)

Poleg zgoraj navedenih petih vrst kaznivih dejanj so bili anketiranci v raziskavi o temeljnih pravicah vprašani, ali je uradnik ali javni uslužbenec zahteval ali pričakoval, da mu bodo v zameno za določeno storitev storili uslugo (npr. dali darilo ali donacijo). V zadnjih petih letih so v EU27 to doživeli 4 % oseb. Vendar se izkušnje med posameznimi državami članicami EU zelo razlikujejo. V **prvem poročilu agencije FRA o raziskavi o temeljnih pravicah** so rezultati podrobneje analizirani.

IZKUŠNJE Z NASILJEM

Več kot 22 milijonov oseb v EU je v letu pred raziskavo doživelo fizično nasilje.

- ★ Skoraj ena desetina (9 %) oseb v EU27 je v petih letih pred raziskavo doživela fizično nasilje, 6 % pa ga je doživelo v 12 mesecih pred raziskavo. To pomeni, da se v EU27 v enem letu več kot 22 milijonov oseb spopada s fizičnim nasiljem (ocena na podlagi rezultatov raziskave glede na prebivalstvo EU).
- ★ Ti rezultati vključujejo izkušnjo z enim ali več od štirih širše opredeljenih dejanj fizičnega nasilja, o katerih je anketa spraševala: oseba vam je dala zaušnico, v vas je nekaj vrgla, vas potisnila ali povlekla za lase; oseba vas je udarila enkrat s pestjo ali s predmetom, ki bi vas lahko poškodoval; oseba vas je brcala ali vlekla ali pretepla; oseba vas je poskušala zadušiti ali zadaviti.
- ★ Izkušnje se med državami EU razlikujejo in se gibljejo med 3 % in 18 % primerov, v katerih so bile osebe v petih letih pred raziskavo žrtev fizičnega nasilja. Te razlike med državami članicami je treba obravnavati skupaj z uradnimi statističnimi podatki o kaznivih dejanjih, ki jih je evidentirala policija, v posamezni državi (kar presega področje tega poročila) in podatki o vzorcih prijavljanja kaznivih dejanj, ki so obravnavani v posebnem poglavju tega poročila.
- ★ Mladi (stari od 16 do 29 let) so najbolj izpostavljeni fizičnemu nasilju v primerjavi z osebami iz drugih starostnih skupin ter v primerjavi z drugimi socialno-demografskimi značilnostmi, ki so jih proučevali v raziskavi. Skoraj vsaka četrta oseba (23 %), stara od 16 do 29 let, je v petih letih pred raziskavo doživela fizično nasilje. V drugih starostnih skupinah je v istem časovnem okviru doživela fizično nasilje ena od desetih oseb ali manj.

MNENJE AGENCIJE FRA št. 1

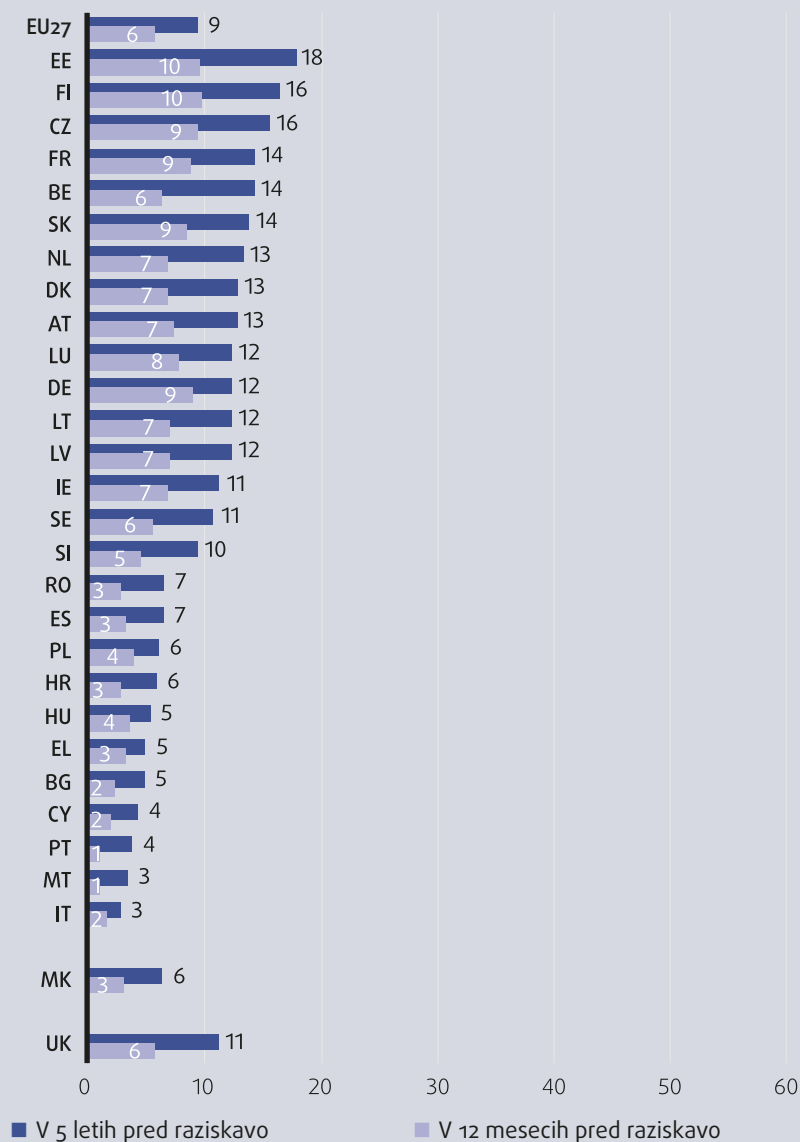
Kot kažejo podatki raziskave, je fizično nasilje skrb zbujujoče dejstvo po vsej EU. V skladu z direktivo o pravicah žrtev bi si morale države članice bolj prizadevati za zagotovitev dostopa do pravnega varstva vsem žrtvam kaznivih dejanj, vključno z najranljivejšimi, tako da bi žrtvam zagotovile ustrezne informacije, podporo in zaščito ter jim omogočile sodelovanje v kazenskem postopku.

Stopnja fizičnega nasilja, ki ga doživljajo mladi, je veliko višja kot v drugih starostnih skupinah. Zato morajo države članice EU ukrepati in zagotoviti, da so mladi obveščeni o svojih pravicah in vedo, na koga se obrniti, kadar doživijo fizično nasilje. Osebe v tej starostni skupini lahko doživijo nasilje v šoli ali v terciarnem izobraževanju, ki vključuje vrstnike žrtev. Zato je pomembno, da se v zvezi s tem sprejmejo ciljno usmerjeni ukrepi.

Države članice EU bi morale pripraviti ciljno usmerjene ukrepe za preprečevanje fizičnega nasilja nad invalidi, etničnimi manjšinami ter lezbijkami, geji, biseksualci, transseksualci in interseksualci, ki so pogosteje žrtve fizičnega nasilja in nadlegovanja kot drugi. Poleg fizičnega nasilja na splošno so te skupine izpostavljene kaznivim dejanjem iz sovraštva, kot poudarjajo ciljno usmerjene raziskave agencije FRA, ki obravnavajo posebne skupine. To lahko negativno vpliva na občutek varnosti teh skupin.

- ★ Druge skupine, ki se s fizičnim nasiljem srečujejo pogosteje kot v povprečju celotno prebivalstvo, vključujejo osebe, ki se štejejo za pripadnike etnične manjšine (22 % v petih letih pred raziskavo), osebe, ki se samoopredeljujejo kot lezbijke, geji, biseksualne ali „druge“ osebe (19 %), in osebe, ki so pri svojih vsakodnevnih dejavnostih omejene zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti (17 %).

SLIKA 2: IZKUŠNJE S FIZIČNIM NASILJEM V PETIH LETIH IN V 12 MESECIH PRED RAZISKAVO, RAZČLENJENO PO DRŽAVAH (v %)

Opombe:

Od vseh anketirancev v EU27, Severni Makedoniji in Združenem kraljestvu (n = 34 948); ponderirani rezultati.

Vir: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 (Raziskava o temeljnih pravicah za leto 2019), zbiranje podatkov v sodelovanju z ustanovami CBS (NL), CTIE (LU) in Statistics Austria (AT)

Nasilje je očitna kršitev pravic žrtev, zlasti njihovega človekovega dostojanstva in pravice do celovitosti (člena 2 in 3 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina)). V skladu z direktivo o pravicah žrtev bi bilo treba žrtve nasilnih kaznivih dejanj priznati kot osebe, zoper katere so storilci storili nedopustno dejanje, jih zaščititi pred ponovno viktimizacijo in jim omogočiti dostop do pravnega varstva ter sodelovanje v kazenskem postopku. Raziskava kaže, da so vsako leto številne osebe v EU žrtve fizičnega nasilja. Raziskava agencije FRA o nasilju nad ženskami in druge raziskave agencije, ki so bile osredotočene na izkušnje z nasiljem med skupinami, kot so priseljenci in etnične manjšine ter osebe LGBTI, potrjujejo to ugotovitev.

Kot je priznано v prvi strategiji EU za pravice žrtev (za obdobje 2020–2025), je za najranljivejše žrtve, na primer žrtve nasilja na podlagi spola, otroci žrtve, žrtve, ki so invalidi, ali žrtve kaznivih dejanj iz sovraštva, še posebno težko izvesti kazenski postopek in obravnavati posledice kaznivih dejanj. V zvezi s tem direktiva o pravicah žrtev zahteva, da se vzpostavijo ustrezne strukture, ki bodo zagotavljale splošne in specialistične storitve za podporo žrtvam ter njihovo zaščito v skladu z njihovimi posebnimi potrebami. Da bi lahko žrtve

s posebnimi potrebami glede zaščite lažje določili, morajo države članice v skladu z direktivo posebno pozornost nameniti primerom nasilja v odnosih z bližnjimi in nasilju na podlagi spola, spolnemu nasilju, kaznivim dejanjem iz sovraštva in drugim kaznivim dejanjem, povezanim z osebnimi značilnostmi žrtev, ter žrtvam, ki so invalidi.

Žrtve s posebnimi potrebami morajo v skladu s členoma 8 in 9 direktive o pravicah žrtev imeti dostop do specialističnih organizacij za podporo z zadostnim številom zaposlenih in finančnimi sredstvi. V členu 18 so zahtevani tudi posebni ukrepi za zaščito teh žrtev pred tveganji sekundarne viktimizacije (zaradi njihove obravnave v policijskem sistemu in sistemu kazenskega pravosodja) in ponovne viktimizacije (kadar ponovno postanejo žrtve), ustrahovanja in maščevanja (s strani storilca(-ev)).

Pravice posebnih skupin ranljivih žrtev so poudarjene tudi v drugih posebnih aktih sekundarne zakonodaje EU, na primer v okvirnem sklepu o rasizmu in ksenofobiji. Direktiva o pravicah žrtev zavezuje države članice, da se v primeru žrtev otrok prednostno upošteva, kaj je najboljše za otroke, kar se presodi za vsak primer posebej. Prevladati mora pristop, ki je prilagojen otrokom ter pri katerem se ustrezno upoštevajo starost in raven zrelosti otroka ter njegovi pogledi, potrebe in skrbi (člen 1(2)).

Člen 16(4) Konvencije o pravicah invalidov izrecno poziva države pogodbenice, naj „sprejmejo vse ustrezne ukrepe za spodbujanje telesnega, kognitivnega in psihičnega okrevanja, rehabilitacije in družbene reintegracije invalidov, ki so bili žrtve kakršne koli oblike izkoriščanja, nasilja ali zlorabe, tudi z zagotavljanjem varstvenih storitev“.

Kar zadeva instrumente politike, akcijski načrt EU za boj proti rasizmu za obdobje 2020–2025 določa konkretne ukrepe za boj proti rasističnim kaznivim dejanjem iz sovraštva in sovražnemu govoru, v strateškem okviru EU za Rome za obdobje 2020–2030 pa so izpostavljene izkušnje s kaznivimi dejanji iz sovraštva in sovražnim govorom med romskim prebivalstvom. V strategiji EU za enakost LGBTIQ za obdobje 2020–2025 je zagotavljanje varnosti lezbijk, gejev, biseksualcev, transseksualcev, nebinarnih oseb, interseksualcev in queer oseb določeno kot eno od štirih glavnih področij, ki jih je treba obravnavati.

OKOLIŠČINE NASILJA – OSREDOTOČENOST NA IZKUŠNJE ŽENSK IN MOŠKIH

Ženske doživljajo fizično nasilje predvsem doma, medtem ko ga moški pogosto doživljajo v javnem okolju.

MNENJE AGENCIJE FRA št. 2

Države članice EU bi morale poleg ukrepov, ki so potrebni za spodbujanje in opolnomočenje teh žrtev, da prijavijo primere kaznivih dejanj (glej **mnjenje št. 1**), razmisliti o uvedbi posebnih ukrepov za zagotavljanje ciljno usmerjene podpore žrtvam nasilja v družini. To je potrebno za zagotovitev učinkovitosti pravic, zagotovljenih z direktivo o pravicah žrtev, v praksi za tiste (nesorazmerno pogosteje ženske), ki doživljajo nasilje doma s strani družinskih članov ali sorodnikov in imajo zato težave pri pridobivanju podpore za prekinitev kroga nasilja in dostopu do pravnega varstva. To lahko vključuje usposabljanje in posebne smernice za strokovnjake, ki so v stiku z žrtvami (kot so zdravstveni delavci ali učitelji), o tem, kako odkrivati kazniva dejanja, ki se zgodijo v družini, in kako jih ustrezno obravnavati. V zvezi s tem bi morala Evropska komisija tudi izkoristiti strokovno znanje in potencial novoustanovljene platforme za pravice žrtev.

EU in vse države članice EU, ki tega še niso storile, bi morale ratificirati Konvencijo Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija). Hkrati bi morale institucije EU in države članice pri proučevanju vrzeli v obstoječi zakonodaji upoštevati podatke iz raziskave o temeljnih pravicah in prejšnje raziskave agencije FRA o nasilju nad ženskami ter načine za učinkovitejše odpravljanje nasilja na podlagi spola s sprejetjem veljavne zakonodaje in politike – v skladu z akcijskim načrtom Komisije iz strategije EU za pravice žrtev in strategije za enakost spolov za obdobje 2020–2025.

★ Fizično nasilje nad moškimi (razen izrecno spolnega nasilja) se je najpogosteje zgodilo na javnih površinah (39 %), kot so ulice, parki ali drugi javni prostori. Fizično nasilje nad ženskami (prav tako razen izrecno spolnega nasilja) se je najpogosteje zgodilo v njihovih domovih (37 %).

★ Pri moških so ta dejanja najpogosteje vključevala storilca, ki ga niso poznali (42 %). Nasprotno pa je bil storilec fizičnega nasilja nad ženskami najpogosteje družinski član ali sorodnik.

Te rezultate ankete je treba brati skupaj s prejšnjimi ugotovitvami raziskave agencije FRA o nasilju nad ženskami, ki je podrobneje izmerila izkušnje žensk z nasiljem, vključno z nasiljem intimnih partnerjev in spolnim nasiljem, ki nesorazmerno pogosto prizadene ženske.

★ V večini primerov fizičnega nasilja je bil storilec moški ali skupina moških. To je veljalo za 72 % primerov fizičnega nasilja nad moškimi in 60 % primerov nasilja nad ženskami.

Na vprašanje, ali je katero od fizičnih nasilnih dejanj vključevalo spolne napade, je več žensk (13 %) kot moških (10 %) odgovorilo pritrdilno. V zvezi s tem je treba opozoriti, da se žrtve fizičnega nasilja glede na podatke pogosteje spopadajo z različnimi psihološkimi posledicami in poškodbami, kadar ti primeri vključujejo kazniva dejanja spolne narave. Skupno 51 % moških meni, da zadnji primer (nespolnega) fizičnega nasilja ni povzročil nobenih psiholoških posledic, v primerjavi s 30 % žensk. Nasprotno 34 % žensk trdi, da so zaradi fizičnega nasilja, ki je vključevalo elemente spolne narave, doživele štiri ali več vrst psiholoških posledic, v primerjavi z 9 % moških.

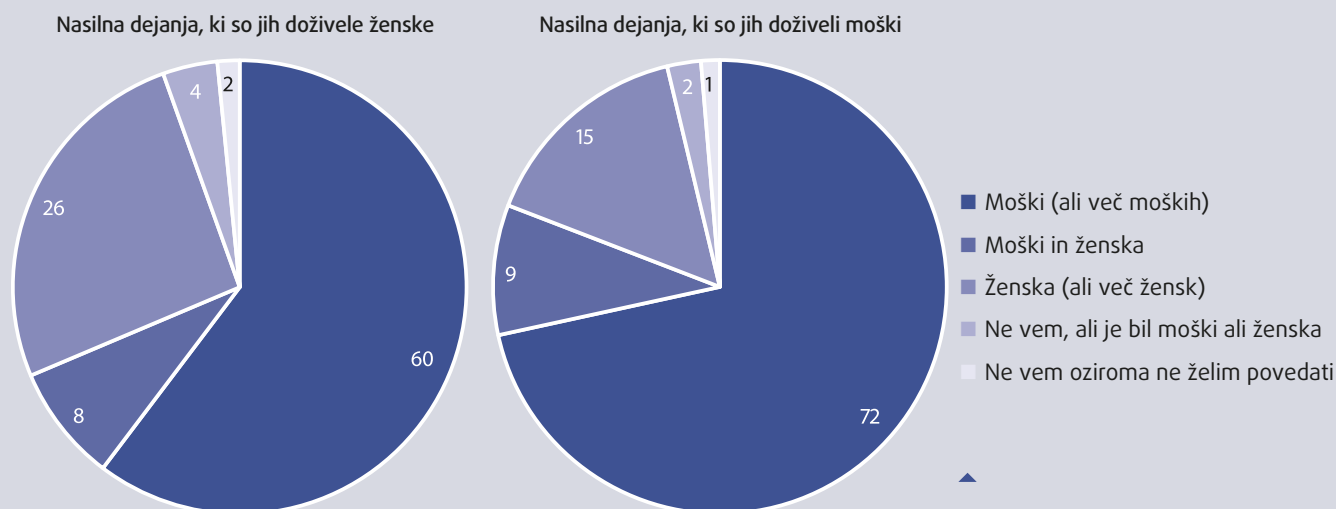
Rezultati raziskave kažejo na ključne razlike med izkušnjami žensk in moških z nasiljem. Te razlike pomembno vplivajo na učinek kaznivega dejanja na žrtve in dostop žrtev do pravnega varstva. Kadar se nasilje zgodi v javnem okolju, so pogostejše v bližini druge osebe, ki lahko posredujejo ali nastopijo kot priče, kar pa je redko pri nasilju, ki se zgodi doma. To pomeni, da se položaj žensk in moških, ki so žrtve nasilja, v povprečju razlikuje v smislu iskanja pomoči, prijavljanja nasilnih dejanj policiji ali sodnih preiskav primerov nasilja.

V zvezi s tem je v strategiji EU za pravice žrtev za obdobje 2020–2025 posebna pozornost namenjena ukrepom, ki so potrebni za izpolnitev posebnih potreb žrtev nasilja na podlagi spola. V njej so opisani ukrepi za krepitev pravic te skupine žrtev, vključno z večjo fizično zaščito, vzpostavitev mreže EU za preprečevanje nasilja na podlagi spola in nasilja v družini ter zagotovitev financiranja EU. Platforma za pravice žrtev združuje vse organe na ravni EU, ki se ukvarjajo s pravicami žrtev. Z njo želi Komisija tudi spodbuditi stalno izmenjavo dobre prakse in medsebojno obogatitev med strategijo EU za pravice žrtev in na primer evropsko strategijo za enakost spolov za obdobje 2020–2025.

EU bi morala ob priznavanju nesorazmerne vloge moških kot storilcev nasilja in v skladu s členom 84 Pogodbe o delovanju Evropske unije o preprečevanju kriminala spodbujati in podpirati ukrepe držav članic na področju preprečevanja kriminala. Cilj tega bi bil uvesti ukrepe za izobraževanje fantov in mlajših moških na način, ki bi jim omogočal reševanje sporov brez nasilja ali zlorab ter obravnavanje deklic in žensk ter tudi drugih fantov in moških ob upoštevanju ustreznih vrednot človekovih pravic, vključno s človekovim dostojanstvom, enakostjo in nediskriminacijo.

Države članice bi morale določiti kazenske sankcije, ki bi lahko rehabilitirale moške storilce kaznivih dejanj in jih podprle pri razvoju v odgovorne in spoštljive osebe. To bi lahko vključevalo usposabljanje za boj proti nasilju, v katerem bi bila ustrezna pozornost namenjena vlogam spolov in stereotipom v zvezi z nasiljem moških. Države članice, ki tega še niso storile, bi morale razmisliti o uvedbi usposabljanja na področju boja proti nasilju, ki upošteva vidik spola, kot kazenske sankcije z namenom zmanjšanja stopnje ponovne viktimizacije v skladu s členom 18 direktive o pravicah žrtev.

SLIKA 3: SPOL STORILCEV NASILJA, PRIMERI NASILJA, KI SO JIH DOŽIVELE ŽENSKE IN MOŠKI (EU27, v %)

Vir: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 (Raziskava o temeljnih pravicah za leto 2019), zbiranje podatkov v sodelovanju z ustanovami CBS (NL), CTIE (LU) in Statistics Austria (AT)

Opombe:

Od anketirancev v EU27, ki so v anketi opisali nedaven primer nasilja (n = 3 230; ženske – n = 1 573, moški – n = 1 657); ponderirani rezultati.

V skladu s členoma 8 in 9 direktive o pravicah žrtev morajo imeti ženske, ki doživljajo nasilje v družini s strani družinskih članov ali sorodnikov in zato težko pridobijo podporo za prekinitve kroga nasilja in dostop do pravnega varstva, dostop do specialističnih organizacij za podporo z zadostnim številom zaposlenih in finančnih sredstev. V členu 18 so zahtevani tudi posebni ukrepi za zaščito teh žrtev pred tveganji sekundarne viktimizacije, ponovne viktimizacije, ustrahovanja in maščevanja.

Ker rezultati raziskave poudarjajo spolno naravo nasilja, ki ga ženske in moški doživljajo različno, se lahko ugotovitve berejo skupaj s posebnimi dokumenti o človekovih pravicah, ki poudarjajo potrebo po izobraževanju, ki upošteva različnost spolov. Na

primer člen 10 Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk zavezuje države pogodbenice, da na področju izobraževanja zagotovijo odpravo tradicionalnega pojmovanja vloge moškega in ženske, v členu 14 Istanbulske konvencije pa je poudarjen pomen izobraževanja, ki spodbuja enakost med ženskami in moškimi, nestereotipne vloge spolov, vzajemno spoštovanje in nenasilno reševanje konfliktov v medosebnih odnosih.

Istanbulska konvencija Sveta Evrope danes velja za najcelovitejši mednarodni instrument o nasilju nad ženskami. Določa ukrepe, ki so ključnega pomena v boju proti nasilju med partnerji, kot so ciljno usmerjena kazenskoppravna zaščita pred nasiljem partnerjev, učinkovit sistem odredb o zaščiti in specialistične organizacije za podporo, ki so na voljo vsem ženskam, ki so žrtve nasilnih partnerjev ali nekdanjih partnerjev. V času priprave tega poročila je Istanbulska konvencijo ratificiralo 21 držav članic EU, šest pa jih jo je podpisalo, vendar je še ni ratificiralo¹. EU je prav tako podpisala konvencijo, vendar je še ni ratificirala.

V skladu s strategijo EU za pravice žrtev bi morale države članice vzpostaviti nacionalne strategije za pravice žrtev, ki bi zagotovile usklajen in horizontalen pristop k pravicam žrtev, ki bi med drugim zajemal vključevanje pravic žrtev v politike, kot je izobraževalna politika.

¹ Do januarja 2021 so Istanbulska konvencijo ratificirale naslednje države članice EU: Avstrija, Belgija, Ciper, Danska, Estonija, Finska, Francija, Grčija, Hrvaška, Irska, Italija, Luksemburg, Malta, Nemčija, Nizozemska, Poljska, Portugalska, Romunija, Slovenija, Španija in Švedska. Poleg tega je med državami, vključenimi v raziskavo o temeljnih pravicah, konvencijo ratificirala tudi Severna Makedonija. Naslednje države članice EU so podpisale konvencijo, vendar je še niso ratificirale: Bolgarija, Češka, Madžarska, Latvija, Litva in Slovaška. Združeno kraljestvo je prav tako podpisalo konvencijo, vendar je še ni ratificiralo.

IZKUŠNJE Z NADLEGOVANJEM

Skoraj 110 milijonov oseb v EU je v letu pred raziskavo doživelo različne oblike nadlegovanja.

- ★ V EU27 sta v petih letih pred raziskavo dve petini oseb (41 %) doživeli nadlegovanje, kar je vključevalo žaljive in grozilne komentarje, izrečene osebno, žaljive in grozilne geste ter sporočila, poslana prek spleta, tudi prek družbenih omrežij. V 12 mesecih pred raziskavo je nadlegovanje doživelo 29 % anketirancev. To pomeni, da v EU27 v enem letu skoraj 110 milijonov oseb doživi nadlegovanje (ocena na podlagi rezultatov raziskave glede na prebivalstvo EU).
- ★ Delež oseb z izkušnjami z nadlegovanjem se med različnimi državami giblje med 46 % in 9 % (v 12 mesecih pred raziskavo).
- ★ Najpogostejša oblika nadlegovanja, ki jo ljudje v EU doživljajo, vključuje žaljive ali grozilne komentarje, ki jih je v petih letih pred raziskavo doživelo 32 % oseb.
- ★ V petih letih pred raziskavo je v EU kibernetško nadlegovanje doživelo skupaj 14 % oseb. To lahko pomeni, da so prejeli žaljiva ali grozilna elektronska sporočila ali besedilna sporočila ali videli žaljive ali grozilne komentarje o sebi, ki so se razširjali prek spleta.
- ★ Tri petine oseb (61 %) v starostni skupini 16 do 29 let so bile žrtev nadlegovanja v petih letih pred raziskavo. Skupaj je 27 % oseb v isti starostni skupini in časovnem okviru doživelo kibernetško nadlegovanje. To so najvišje stopnje v vseh starostnih skupinah, pri čemer se stopnja nadlegovanja zmanjšuje s starostjo.
- ★ Razširjenost izkušenj z nadlegovanjem je podobna pri ženskah in moških, vendar je 18 % žensk navedlo, da je bil zadnji primer nadlegovanja, ki so ga doživele, spolne narave, v primerjavi s 6 % moških.
- ★ Povprečna stopnja izkušenj z nadlegovanjem je 41 % (v petletnem obdobju), po razčlenitvi podatkov po posebnih socialno-demografskih skupinah (za isto obdobje) pa se pokažejo višje stopnje: 57 % med osebami, ki se samoopredeljujejo kot lezbijke, geji, biseksualne ali „druge“ osebe; 54 % med osebami, ki nimajo državljanstva države, v kateri živijo; 51 % med osebami, rojenimi v drugi državi članici EU; 49 % med osebami, rojenimi zunaj EU, in 50 % med invalidi (osebe ki imajo zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti težave pri vsakodnevnih dejavnostih).

MNENJE AGENCIJE FRA št. 3

Glede na razširjenost nadlegovanja bi morala EU razmisliti o pregledu obstoječih zakonodajnih in političnih odzivov na nadlegovanje, vključno s spolnim nadlegovanjem, in vseh možnih okolij, v katerih prihaja do nadlegovanja (tudi na internetu), tako da bi bilo zajeto tudi nadlegovanje zunaj delovnega mesta in izobraževanja.

Zaradi nesorazmernega vpliva nadlegovanja na mlade, zlasti kibernetškega, bi morale države članice EU žrtvam zagotoviti dostop do enostavnih in učinkovitih metod za prijavo primerov nasilja in sprožitve njihovih preiskav. EU lahko države članice pri tem podpre, na primer z usklajenimi pravili za boj proti nezakonitim spletnim vsebinam, vključno s spodbujanjem nasilja, sovraštva in diskriminacije, v prihodnjem aktu o digitalnih storitvah.

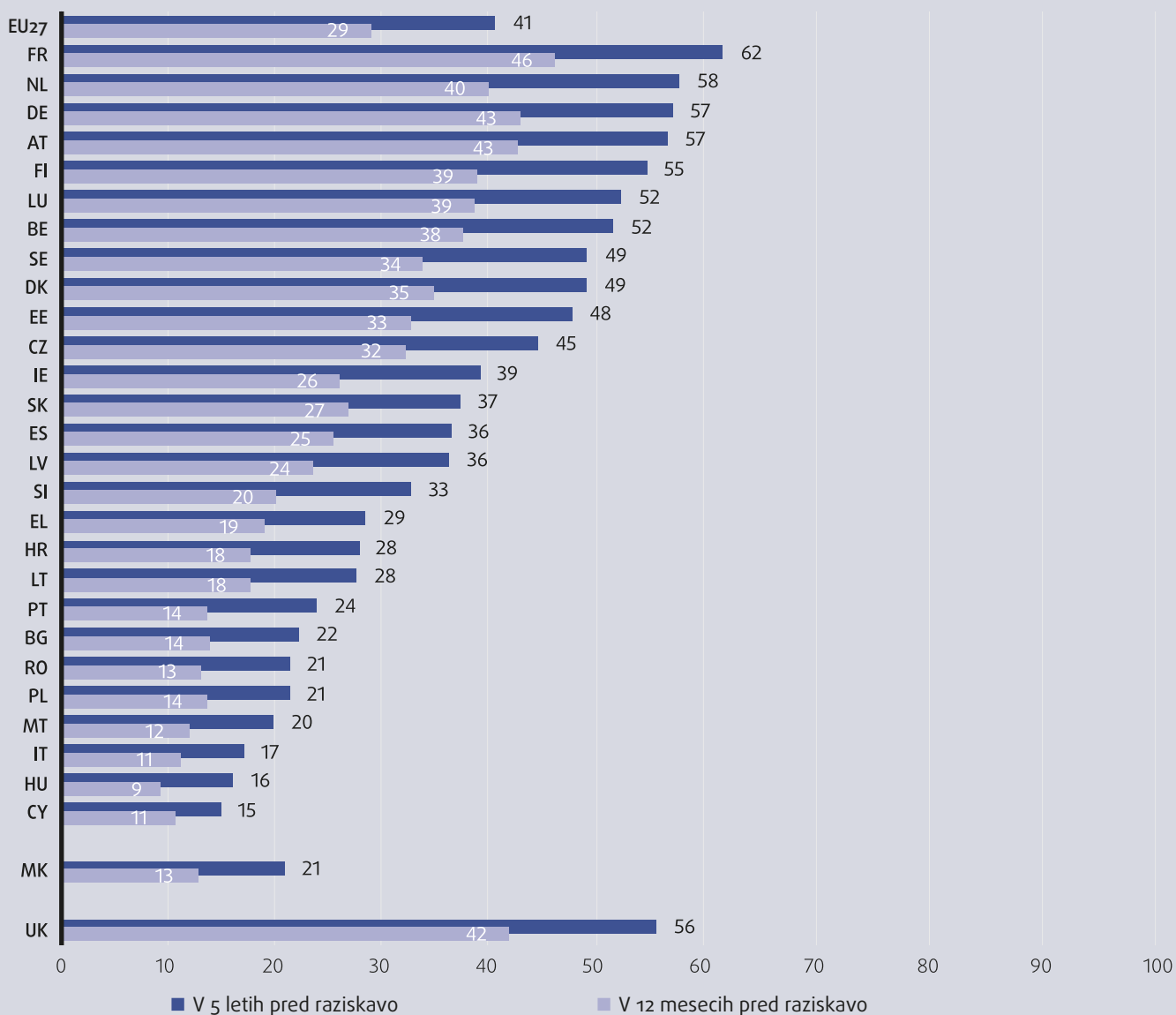
Glede na dokaze, predstavljene v tem poročilu in več drugih poročilih agencije FRA o vplivu nadlegovanja iz sovraštva na različne družbene skupine, bi morale države članice EU zagotoviti, da v celoti zagotavljajo zaščito, določeno v direktivi EU o pravicah žrtev, ki vse žrtve kaznivih dejanj iz sovraštva obravnava enako, ne glede na lastnosti, na katere se sklicujejo storilci kaznivih dejanj. To bi bilo v skladu z načelom nediskriminacije, v skladu s katerim bi morali ukrepi kazenskega pravosodja enakovredno zajemati vse vrste diskriminacije iz člena 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Prav tako bi bilo v skladu z načrti Komisije, da predlaga razširitev seznama evropskih kaznivih dejanj na vse oblike kaznivih dejanj iz sovraštva in sovražnega govora.

- ★ Nadlegovalec je pogosto nekdo, ki ga žrtev ne pozna (v 52 % primerov nasilja, ki so jih doživele ženske, in 59 % primerov, ki so jih doživeli moški), kadar nadlegovanje ne vključuje dejanj spolne narave. Vendar je pri ženskah bolj verjetno, da doživijo nadlegovanje, ki vključuje dejanja spolne narave, s strani prej neznanih storilcev: v 72 % primerov spolnega nadlegovanja žensk je bil storilec neznana oseba v primerjavi s 40 % primerov nadlegovanja moških. Poleg tega 57 % žensk trdi, da je do nadlegovanja, ki je vključevalo spolna dejanja, prišlo v javnosti (na ulici, v parku ali na drugem javnem mestu) v primerjavi s 30 % primerov spolnega nadlegovanja, ki so jih doživeli moški.
- ★ V primerih nadlegovanja, ki ni vključevalo dejanj spolne narave, 77 % moških in 58 % žensk trdi, da je bil storilec moški (ali skupina moških).

Opombe:

Od vseh anketirancev v EU27, Severni Makedoniji in Združenem kraljestvu (n = 34 948); ponderirani rezultati.

SLIKA 4: IZKUŠNJE Z NADLEGOVANJEM V PETIH LETIH IN 12 MESECIH PRED RAZISKAVO PO DRŽAVAH (v %)

Vir: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 (Raziskava o temeljnih pravicah za leto 2019), zbiranje podatkov v sodelovanju z ustanovami CBS (NL), CTIE (LU) in Statistics Austria (AT)

Raziskava kaže, da je veliko oseb v EU izpostavljenih različnim oblikam nadlegovanja, vendar obstajajo opazne razlike, če prebivalstvo razčlenimo na posebne skupine.

Zlasti mladi doživljajo nadlegovanje veliko pogosteje kot starejši, vključno s primeri kibernetnega nadlegovanja. EU je v zvezi s tem že sprejela en ukrep: sprememba direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah iz leta 2018 je namenjena boljši zaščiti moralnega razvoja mladoletnikov. Poleg tega je Evropska komisija napovedala, da namerava predlagati sveženj akta o digitalnih storitvah za posodobitev pravnega okvira, vzpostavljenega z direktivo o elektronskem poslovanju (Direktiva 2000/31/ES). Sveženj akta o digitalnih storitvah bo med drugim vključeval pravila o tem, kako obravnavati nezakonite spletne vsebine (npr. nezakonito spodbujanje k nasilju, sovraštvu ali diskriminaciji na kakršni koli zaščiteni podlagi, kot so rasa, etnična pripadnost, spol ali spolna usmerjenost). Svet EU v svoji resoluciji o strategiji EU za mlade za obdobje 2019–2027 ugotavlja, da je treba zagotoviti, da bodo mladi sposobni prepoznati in prijaviti sovražni govor in diskriminacijo na spletu in drugje.²

Poleg tega so osebe, ki imajo resne zdravstvene težave ali so invalidi, osebe, ki so rojene zunaj države ali izhajajo iz etnične manjšine, ter osebe LGBTI žrtve nadlegovanja, ki je pogostejše kot v povprečju. Deloma je to morda posledica večje izpostavljenosti teh skupin nadlegovanju iz sovraštva. V zvezi s tem je v okvirnem sklepu o rasizmu in ksenofobiji iz leta 2008 delno priznana potreba po zaščiti skupin oseb ali članov take skupine, opredeljenih glede na raso, barvo kože, vero, poreklo ali nacionalno ali etnično pripadnost, pred spodbujanjem k nasilju in sovraštvu. Vendar druge skupine, ki so po podatkih raziskave izpostavljene visokim stopnjam nadlegovanja, kot so osebe, ki imajo resne zdravstvene težave ali so invalidi, in osebe LGBTI, nimajo enake ravni zaščite v okviru prava EU pred morebitnimi kaznivimi dejanji iz sovraštva. Sklicevanje na žrtve „kaznivega dejanja, zagrešenega

zaradi predsodkov ali diskriminacije“ (člen 22(3)) v direktivi o pravicah žrtev do neke mere obravnava to stvarnost, saj zagotavlja enakopravnost vseh žrtev kaznivih dejanj iz sovraštva, ne glede na lastnosti, na katere se sklicujejo storilci kaznivih dejanj.

Komisija je v letnem delovnem programu za leto 2021 napovedala nadaljnji zakonodajni razvoj na tem področju na ravni EU. Napoved se nanaša na novo pobudo za razširitev seznama kaznivih dejanj EU na vse oblike kaznivih dejanj iz sovraštva in sovražnega govora zaradi rase, vere, spola, spolne usmerjenosti ali drugih razlogov.

Nadlegovanje je povezano s spolom. Podatki kažejo, da ženske nesorazmerno doživljajo spolno nadlegovanje neznancev, ta kazniva dejanja se pogosto zgodijo v javnem okolju, storilci pa so večinoma moški. Sedanje področje uporabe zakonodaje EU o enakosti spolov omejuje priznavanje nadlegovanja (in njegove s spolom povezane narave) na področja trga dela ter dostopa do blaga in storitev.³ V uvodni izjavi 17 direktive o pravicah žrtev je spolno nadlegovanje priznано kot vrsta nasilja na podlagi spola, torej kot oblika diskriminacije in kršitev temeljnih svoboščin žrtve, pri čemer je določena ustrezna zaščita žrtev spolnega nadlegovanja.

² Svet Evropske unije (2018), Resolucija Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027 (2018/C 456/01), UL C 456.

³ Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano); Direktiva Sveta 2004/113/ES z dne 13. decembra 2004 o izvajanju načela enakega obravnavanja moških in žensk pri dostopu do blaga in storitev ter oskrbi z njimi; Direktiva 2010/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2010 o uporabi načela enakega obravnavanja moških in žensk, ki opravljajo samostojno dejavnost, in o razveljavitvi Direktive Sveta 86/613/EGS.

IZKUŠNJE Z IZBRANIMI KAZNIVIMI DEJANJI ZOPER LASTNINO IN GOLJUFIJAMI

Vsaka šesta oseba (16 %) v EU je v letu pred raziskavo doživela potrošniško goljufijo.

MNENJE AGENCIJE FRA št. 4

EU in države članice bi morale prek različnih mrež, vzpostavljenih na ravni EU, tudi Evropske mreže za preprečevanje kriminala, še naprej obravnavati kazniva dejanja zoper lastnino, vključno s čezmejnimi kaznivimi dejanji. V zvezi s tem bi morale razmisliti tudi o izvedbi kampanj ozaveščanja in razvoju orodij za preprečevanje kaznivih dejanj zoper lastnino, vključno z vloomi, poleg spletnih bančnih goljufij in goljufij s plačilnimi karticami.

Države članice bi morale zagotoviti, da v praksi učinkovito izvajajo veljavno zakonodajo EU na tem področju, tudi zakonodajo o boju proti goljufijam in zakonodajo o varstvu potrošnikov. Rezultate raziskave bi lahko uporabile za usmerjanje svojih prizadevanj. Lahko bi na primer razmislile o vzpostavitvi ali okrepitvi obstoječih specialističnih skupin za izvajanje učinkovitih preiskav v primerih spletnih goljufij, s katerimi bi zagotovile, da lahko žrtve spletnih kaznivih dejanj enostavno prijavijo kazniva dejanja. V skladu z novo agendo za potrošnike za obdobje 2020–2025 bi morale razmisliti tudi o ukrepih za uskladitev varstva potrošnikov z dejanskim stanjem, zlasti enostavnostjo izvajanja čezmejnih in spletnih transakcij v povezavi s (spletnimi) potrošniškimi goljufijami.

Nacionalni organi, pristojni za izvajanje in spremljanje Konvencije o pravicah invalidov, bi morali obravnavati izzive, s katerimi se spopadajo nekateri izmed najranljivejših članov družbe, pri tem pa zlasti upoštevati višje stopnje vlomov, spletnih bančnih goljufij in goljufij s plačilnimi karticami ter potrošniških goljufij med osebami, ki so omejene pri svojih vsakodnevnih dejavnostih (zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti).

Vlom

- ★ V petih letih pred raziskavo je v EU27 8 % oseb doživelo vlom v svoj dom ali drugo lastnino, 3 % pa so vlom doživeli v 12 mesecih pred raziskavo.
- ★ Delež oseb, ki so (v petih letih pred raziskavo) doživele vlom, se med državami giblje med 14 % in 2 %.
- ★ Nekateri člani družbe se srečujejo z višjimi stopnjami vlomov kot drugi. Med njimi so osebe, ki so omejene pri svojih vsakodnevnih dejavnostih (zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti), in osebe, ki se samoopredeljujejo kot pripadniki etnične manjšine. Razlike v spolu, starosti, izobrazbi, bivanju v mestu ali na podeželju in socialnem statusu niso povezane z razlikami v stopnjah izkušenj z vlomom v petih letih pred raziskavo.

Goljufije

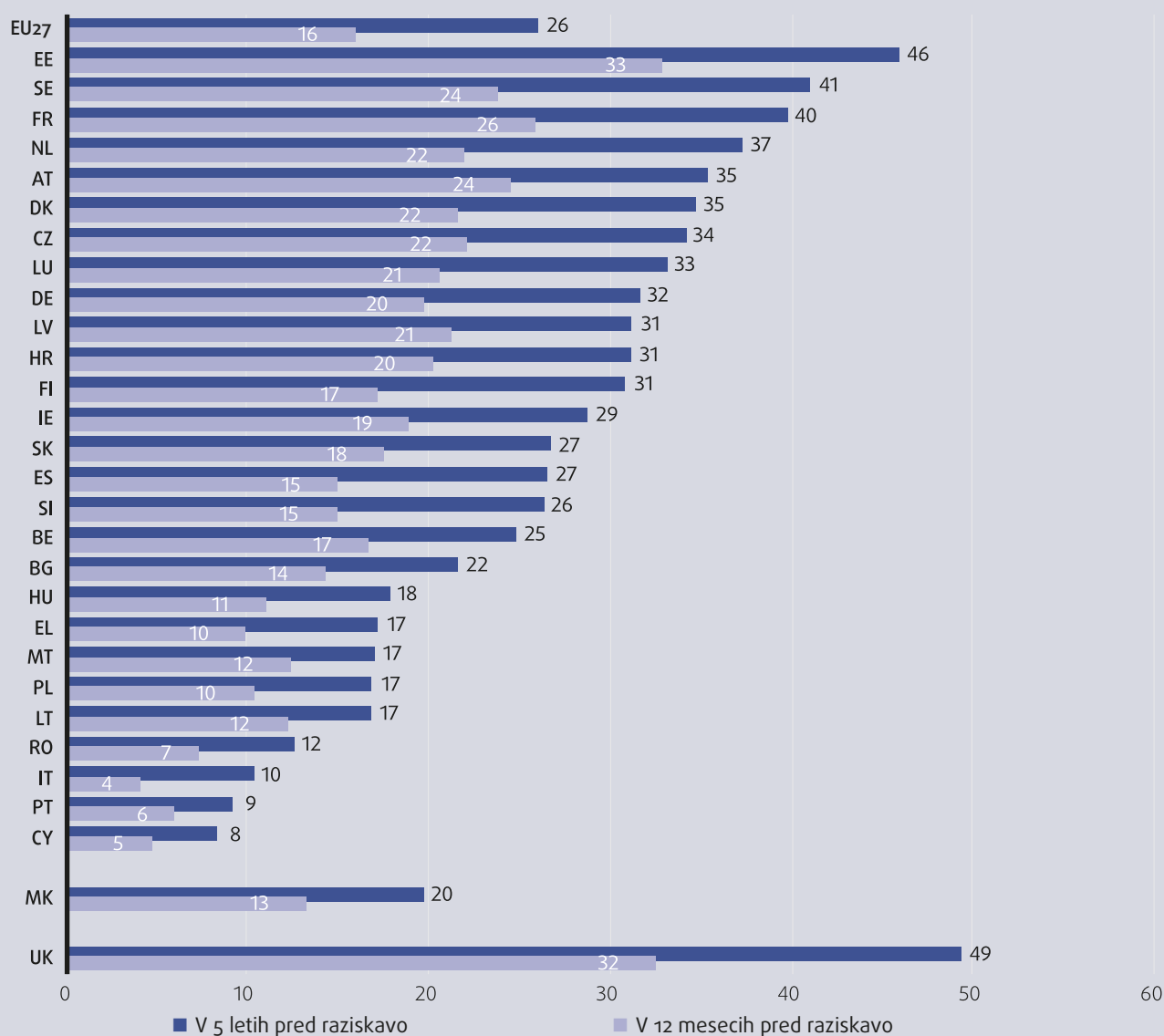
- ★ V EU27 je v petih letih pred raziskavo 8 % oseb doživelo spletno bančno goljufijo ali goljufijo s plačilnimi karticami (tj. s kreditno ali debetno kartico), 3 % pa so spletno bančno goljufijo ali goljufijo s plačilnimi karticami doživeli v 12 mesecih pred raziskavo.
- ★ Delež oseb z izkušnjami s spletnimi bančnimi goljufijami ali goljufijami s plačilnimi karticami se med državami giblje med 19 % in 1 %. To je mogoče delno pojasniti s količino spletnih transakcij v posameznih državah članicah.
- ★ Stopnja izkušenj s spletnimi bančnimi goljufijami in goljufijami s plačilnimi karticami se v povezavi z večino pregledanih socialno-demografskih značilnosti ne razlikuje bistveno. Vendar je v petih letih pred raziskavo 14 % oseb, ki so omejene pri svojih vsakodnevnih dejavnostih (zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti), doživelo spletno bančno goljufijo ali goljufijo s plačilnimi karticami v primerjavi s 6 % oseb, ki takih omejitev nimajo.
- ★ Vsaka četrta oseba (26 %) v EU27 je v petih letih pred raziskavo doživela potrošniško goljufijo. To vključuje goljufije ali zavajanje v smislu količine, kakovosti, cene ali dostave kupljenega blaga, predmetov ali storitev. V 12 mesecih pred raziskavo je 16 % anketirancev doživelo potrošniško goljufijo.
- ★ Delež oseb z izkušnjami s potrošniškimi goljufijami (v petih letih pred raziskavo) se giblje med 46 % in 8 %, odvisno od države.

- ★ Med pregledanimi socialno-demografskimi skupinami se mladi in osebe z visoko stopnjo izobrazbe soočajo z večjo stopnjo potrošniških goljufij kot starejši in osebe z nižjo stopnjo izobrazbe. To lahko odraža izpostavljenost tveganju, saj v EU27 81 % uporabnikov interneta, starih od 16 do 29 let, nakupuje prek spleta v primerjavi s 56 % uporabnikov interneta, starih 65 let in več, pa tudi večjo ozaveščenost o problemu goljufij.
- ★ Pri osebah, ki so omejene pri svojih vsakodnevni dejavnostih (zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti), je stopnja izkušenj s potrošniškimi goljufijami višja (36 % v petih letih pred raziskavo) kot pri osebah, ki takih omejitev nimajo (23 %). Višje stopnje so povezane tudi s pripadnostjo etnični manjšini (37 %) in samoopredelitvijo kot lezbijke, geji, biseksualci ali „drugo“ (ne heteroseksualne osebe) (35 %).
- ★ V opisu zadnjega dogodka goljufije potrošnikov sta dve od petih oseb (41 %), ki so blago ali storitve kupile na spletu ter po telefonu ali pošti, trdili, da sta blago ali storitve naročili iz tujine. V nekaterih državah članicah EU je bila stopnja čezmejnih nakupov veliko višja: 94 % v Luksemburgu in 87 % na Malti.

Opombe:

Od vseh anketirancev v EU27, Severni Makedoniji in Združenem kraljestvu (n = 34 948); ponderirani rezultati.

SLIKA 5: IZKUŠNJE S POTROŠNIŠKIMI GOLJUFIJAMI V PETIH LETIH IN 12 MESECIH PRED RAZISKAVO PO DRŽAVAH (v %)

Vir: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 (Raziskava o temeljnih pravicah za leto 2019), zbiranje podatkov v sodelovanju z ustanovami CBS (NL), CTIE (LU) in Statistics Austria (AT)

Zaradi izkušnje z vlomom v dom ali drugo lastnino se lahko žrtve počutijo ogrožene in se bojijo, da bi se ponovil. To kaznivo dejanje ima tudi ekonomske posledice, tj. izgubo lastnine in škodo na domu, s katerima se ljudje spopadajo na različne načine, odvisno od svojih finančnih sredstev in zavarovalnega kritja. Vlom posega v lastninsko pravico (člen 17 Listine), spoštovanje zasebnega in družinskega življenja (člen 7) ter pravico do človekovega dostojanstva (člen 1). Žrtve so zato upravičene do obravnave v sistemu kazenskega pravosodja, ki je učinkovito pravno sredstvo v skladu s členom 47 Listine in direktivo o pravicah žrtev.

Podoben delež oseb v EU doživlja zlorabe svojega spletnega bančnega računa ali plačilnih kartic. To kaže na enak pomen spletnih goljufij pri izkušnjah viktimizacije. Rezultati raziskave v zvezi s spletnimi bančnimi goljufijami in goljufijami s plačilnimi karticami so pomembni za države članice EU, saj naj bi izvajale ukrepe iz direktive o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi (Direktiva (EU) 2019/713), ki jo morajo v nacionalno zakonodajo prenesti do 31. maja 2021. Višje stopnje spletnih bančnih goljufij in goljufij s plačilnimi karticami, katerih žrtve so osebe, ki so omejene pri svojih vsakodnevnih dejavnostih (zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti), vzbujajo skrb zaradi izkoriščanja nekaterih najbolj ranljivih članov družbe. Ta težava je povezana s členom 16 Konvencije o pravicah invalidov (Prepoved izkoriščanja, nasilja in zlorabe).

Člen 38 Listine in ustrezna sekundarna zakonodaja EU (npr. direktiva o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu) predvidevata splošno visoko raven varstva potrošnikov. Kljub temu je vsaka četrta oseba (26 %) v EU27 v petih letih pred raziskavo doživela potrošniško goljufijo, kar pomeni, da se je počutila ogoljufana ali zavedena v smislu količine, kakovosti, cene ali dostave blaga, predmetov ali storitev, ki jih je kupila. To ne vključuje vedno kaznivega dejanja, vendar je končni rezultat to, da stranka meni, da njena pričakovanja glede izdelka ali storitve, za katero je plačala, niso bila izpolnjena. Kadar to vključuje kriminalne dejavnosti, direktiva o pravicah žrtev določa, da imajo žrtve potrošniških goljufij pravico do ustrezne zaščite, podpore in dostopa do pravnega varstva, enako kot žrtve drugih kaznivih dejanj.

Rezultati kažejo tudi, da je pri nakupih blaga ali storitev na spletu ter po telefonu ali pošti veliko transakcij čezmejnih. To kaže na to, da so potrebni ukrepi za varstvo potrošnikov, ki bodo učinkoviti v teh primerih. Podobno kot pri spletnih bančnih goljufijah in goljufijah s plačilnimi karticami se tisti, ki so pri svojih vsakodnevnih dejavnostih omejeni (zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti), pogosteje srečujejo tudi s potrošniškimi goljufijami, zato potrebujejo posebno zaščito in podporo pri dostopu do pravnega varstva v skladu s Konvencijo o pravicah invalidov.

Med ključnimi vprašanji, o katerih EU trenutno razpravlja v okviru nove agende Komisije za potrošnike za obdobje 2020–2025, je potreba po okrepljeni varstvu pravic potrošnikov, tudi z njihovim opolnomočenjem in učinkovitejšim izvrševanjem zakonodaje.

PRIJAVA IZKUŠENJ S KAZNIVIMI DEJANJI POLICIJI IN DRUGIM ORGANOM

Večina primerov fizičnega nasilja in nadlegovanja ni prijavljenih policiji.

- ★ V opisu zadnjega kaznivega dejanja, ki so ga doživeli v petih letih pred raziskavo, je 30 % oseb v EU27 navedlo, da je policiji prijavilo fizično nasilje, 11 % pa je prijavilo nadlegovanje.
- ★ Stopnje prijavljanja fizičnega nasilja policiji se med različnimi državami gibljejo od 40 % do 9 %, pri čemer je bil upoštevan zadnji nasilni primer v petih letih pred raziskavo. To lahko deloma odraža sorazmerno zaupanje v sposobnost policije ali njeno pripravljenost za pregon kaznivih dejanj. Stopnje prijav nadlegovanja kateremu koli organu (vključno s policijo) se med različnimi državami gibljejo od 31 % do 5 %, pri čemer je bil upoštevan zadnji primer nadlegovanja v petih letih pred raziskavo.
- ★ Poleg prijave fizičnega nasilja policiji je 17 % žrtev zaradi tega poiskalo pomoč zdravstvenih služb, 6 % pa jih je stopilo v stik s specializirano organizacijo za podporo žrtvam.
- ★ Stopnje prijave se razlikujejo glede na socialno-demografske značilnosti ljudi. Ljudje iz gospodinjstev v dobrem ali zelo dobrem finančnem položaju, študenti in osebe, ki živijo na podeželju, redkeje kot drugi prijavijo nasilno dejanje, ki so ga doživeli. Nasprotno pa osebe, ki so omejene pri svojih vsakodnevnih dejavnostih (zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti), pripadniki etničnih manjšin in osebe, ki se samoopredeljujejo kot lezbijke, geji, biseksualci ali „drugi“, pogosteje prijavijo dejanja policiji kot tisti, ki se ne štejejo za pripadnike teh skupin. To lahko odraža stopnje kaznivih dejanj, povezanih s sovraštvom, ki jih doživljajo te posebne skupine.
- ★ Elementi fizičnega nasilja, ki lahko kažejo na hujše primere, so povezani z višjimi stopnjami prijav. 60 % primerov nasilnih kaznivih dejanjih spolne narave je bilo prijavljenih policiji v primerjavi s 27 % tistih, ki niso bili spolne narave. Stopnja prijavljanja je nižja od povprečja, kadar je storilec družinski član ali sorodnik (policiji je bilo prijavljenih samo 22 % primerov). To pomembno vpliva na nezadostno stopnjo prijav nasilja v družini in/ali nasilja intimnih partnerjev.

MNENJE AGENCIJE FRA št. 5

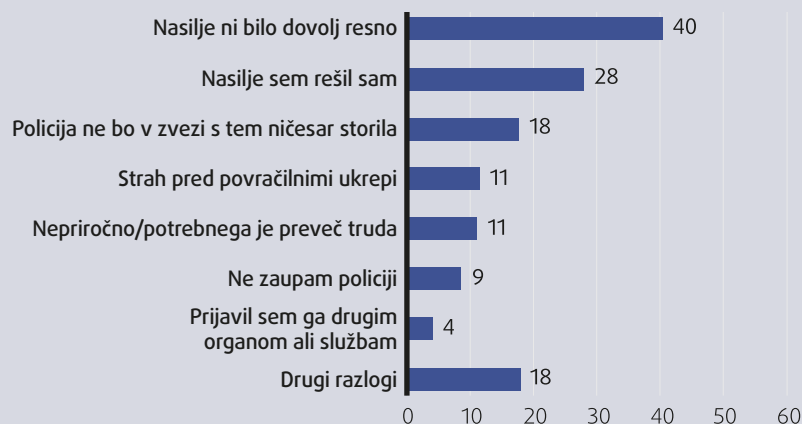
Države članice EU bi morale razmisliti o uvedbi posebnih ukrepov za spodbujanje in opolnomočenje ljudi za prijavljanje kaznivih dejanj, zlasti primerov nasilja in nadlegovanja, saj je stopnja prijavljanja teh kaznivih dejanj nižja kot pri nekaterih drugih kaznivih dejanjih. To je pomemben pogoj za zagotovitev učinkovitega dostopa do pravnega varstva, saj so tako žrtve kaznivih dejanj lahko obveščene o njihovih pravicah in podpori, ki jim je na voljo. Pri oblikovanju ukrepov za spodbujanje ljudi k prijavljanju kaznivih dejanj bi morali upoštevati rezultate raziskave o razlogih za neprijavljanje in o nižjih stopnjah zadovoljstva med nedržavljeni, kadar prijavijo primere nadlegovanja.

Države članice EU bi morale pri uvedbi tovrstnih ukrepov priznati, da odnos med storilcem in žrtvijo vpliva na verjetnost prijave kaznivega dejanja policiji, na primer pri nasilju v družini ali nasilju intimnega partnerja. Kot je navedeno v **mnemju št. 3**, je treba storiti vse, da bi se spodbudilo in olajšalo prijavljanje takih kaznivih dejanj ter da bi se žrtvam omogočila prekinitev kroga ponovne viktimizacije. V zvezi s tem bi morale države članice razmisliti tudi o možnostih za zagotavljanje pomoči in svetovanja o pravicah tistim žrtvam kaznivih dejanj, ki po nasilju stopijo v stik s službami, ki niso policija, kot so ponudniki zdravstvenih storitev.

Države članice EU bi lahko pri evidentiranju kaznivih dejanj in poročanju o razmerah v državi uporabile mehanizme prijavljanja s strani tretjih oseb, da bi zajele več dejanj. Policija o nekaterih izmed teh nasilnih dejanj sicer ne bi vedela, kot so primeri, ki jih žrtve iz kakršnega koli razloga ne dojemajo kot dovolj resne, da bi jih prijavile policiji.

- ★ Tri osebe od petih (62 %), ki so policiji prijavile nadlegovanje, in 63 % tistih, ki so policiji prijavile zadnji primer fizičnega nasilja, so bile zadovoljne s tem, kako je policija obravnavala nasilno dejanje. Vendar jih je bilo med žrtvami nadlegovanja, ki niso bili državljani države, v kateri živijo, le 42 % zadovoljnih s tem, kako je policija obravnavala primer, ko so ga prijavili, v primerjavi s 63 % med državljani določene države.
- ★ Kadar osebe nasilja in nadlegovanja niso prijavile, so kot najpogostejši razlog navedle, da ni bilo dovolj resno, da bi bilo vredno truda prijave. Med razlogi za neprijavo fizičnega nasilja policiji, kadar je bila žrtev poškodovana, je vsaka četrta oseba (23 %) navedla, da po njenem mnenju policija ne bi storila ničesar, 14 % pa jih je navedlo, da policiji ne zaupa.
- ★ Kazniva dejanja zoper lastnino so policiji ali drugim organom prijavljena pogosteje kot nasilje ali nadlegovanje. V EU27 je bilo policiji prijavljenih 73 % vlomov in 95 % spletnih bančnih goljufij ali goljufij s plačilnimi karticami (policiji ali drugim organom). Skupaj je bilo prijavljenih 50 % potrošniških goljufij v EU27, vendar v večini primerov drugim organom, ne policiji.

SLIKA 6: RAZLOGI ZA NEPRIJAVLJANJE NASILJA POLICIJI (EU27, v %) ^{a, b}

Opombe:

^a Od anketirancev v EU27, ki zadnjega nasilnega dejanja, ki so ga doživeli v petih letih pred raziskavo, niso prijavili policiji (n = 2 317).

^b Anketiranci so v anketi lahko navedli enega ali več razlogov za neprijavo nasilnega dejanja, kot je bilo ustrezno v njihovem primeru. Anketiranci so lahko odgovorili tudi z „ne vem“ ali „ne želim povedati“.

Vir: FRA, *Fundamental Rights Survey 2019 (Raziskava o temeljnih pravicah za leto 2019)*, zbiranje podatkov v sodelovanju z ustanovami CBS (NL), CTIE (LU) in Statistics Austria (AT)

Mnogo primerov nasilja in nadlegovanja ni prijavljenih organom, večina kaznivih dejanj zoper lastnino, o katerih je anketa spraševala, pa je prijavljenih policiji, nekateri primeri, ki niso prijavljeni policiji, pa so prijavljeni drugim organom. Stopnje prijavljanja kaznivih dejanj zoper lastnino so običajno visoke, ker je prijava nujni pogoj za prejem odškodnine za nasilno dejanje, na primer iz naslova zavarovalne police. Ti rezultati kažejo, da so osebe pripravljene prijaviti kaznivo dejanje policiji, kadar menijo, da je to učinkovito, torej da bo imelo konkretne, koristne posledice.

Fizično nasilje je bilo prijavljeno pogosteje, kadar je dejanje povzročilo poškodbe, imelo psihološke posledice ali bilo spolne narave.

Pri primerjavah med vrstami kaznivih dejanj, kot so nasilna kazniva dejanja in kazniva dejanja zoper lastnino, je potrebna izjemna previdnost. Vseeno so rezultati pokazali, da je pri nekaterih vrstah kaznivih dejanj veliko primerov prijavljenih organom, ki niso policija. To bi lahko spodbudilo k temu, da se za najrazličnejše primere omogočijo druge možnosti prijavljanja. Raziskava agencije FRA o nasilju nad ženskami podpira tukaj navedene ugotovitve, saj je pokazala, da se številne ženske, ki so žrtve fizičnega in spolnega nasilja, obrnejo na zdravnike in zdravstvene službe, ne pa na policijo. Rezultati raziskav agencije FRA o izkušnjah priseljencev in potomcev priseljencev, Romov, Judov in oseb LGBTI prav tako kažejo, da številne žrtve nadlegovanja in nasilja zaradi sovraštva zaradi nasilnega dejanja stopijo v stik z različnimi službami, vendar ga ne prijavijo policiji.

Žrtve imajo pravico do učinkovitega pravnega sredstva v sistemu kazenskega pravosodja. Da bi lahko uveljavljale to pravico, morajo imeti dostop do sistema kazenskega pravosodja (člen 47 Listine), ta dostop pa ne bi smel biti le teoretičen, temveč tudi učinkovit v praksi. Zato je treba žrtvam praktično olajšati prijavljanje kaznivih dejanj policiji, in sicer z opolnomočenjem in spodbujanjem žrtev v skladu s splošnim ciljem iz člena 1 direktive o pravicah žrtev in uvodno izjavo 63 navedene direktive, v kateri je navedena zahteva po zanesljivih službah za nudenje podpore. Te bi morale biti žrtvam na voljo ne glede na to, ali so kaznivo dejanje uradno prijavile pristojnemu organu (člen 8(5)). Poleg tega je v navedeni direktivi navedeno, da bi morali pristojni organi žrtve obravnavati spoštljivo, uvidevno in strokovno; javnim uslužbencem, ki bodo verjetno sprejemali prijave, bi moralo biti zagotovljeno usposabljanje za pomoč pri prijavah kaznivih dejanj, spodbuja pa se tudi uporaba mehanizmov za prijavljanje s strani tretjih oseb in komunikacijske tehnologije za vlaganje prijav.

V strategiji EU za pravice žrtev (2020–2025) je navedeno, da je kljub ukrepom iz direktive o pravicah žrtev nezadostno prijavljanje kaznivih dejanj na splošno resna težava, zlasti v zvezi s primeri spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola. V njej je obravnavano tudi nezadostno prijavljanje kaznivih dejanj tistih žrtev, ki pripadajo prikrajšanim ali ranljivim skupnostim ali manjšinam ter morda ne zaupajo javnim organom, kar jim preprečuje prijavljanje kaznivih dejanj. V zvezi s tem strategija za pravice žrtev poziva države članice, naj zagotovijo popolno in pravilno izvajanje „direktive o pravicah žrtev in drugih pravil EU o žrtvah določenih kaznivih dejanj, zlasti glede določb o dostopu žrtev do informacij, podpore in zaščite“.

BITI PRIČA KAZNIVIM DEJANJEM IN UKREPANJE

Več kot polovica oseb v EU bi bila pripravljena posredovati, kadar bi bila priča kaznivemu dejanju. Na drugi strani pa vsaka peta oseba sploh ne bi bila pripravljena poseči.

MNENJE AGENCIJE FRA št. 6

Države članice EU bi lahko okrepile prizadevanja za ozaveščanje, da bi poudarile odgovornost posameznikov, kadar so priča kaznivemu dejanju, kar bi lahko povečalo stopnje prijavljanja kaznivih dejanj organom.

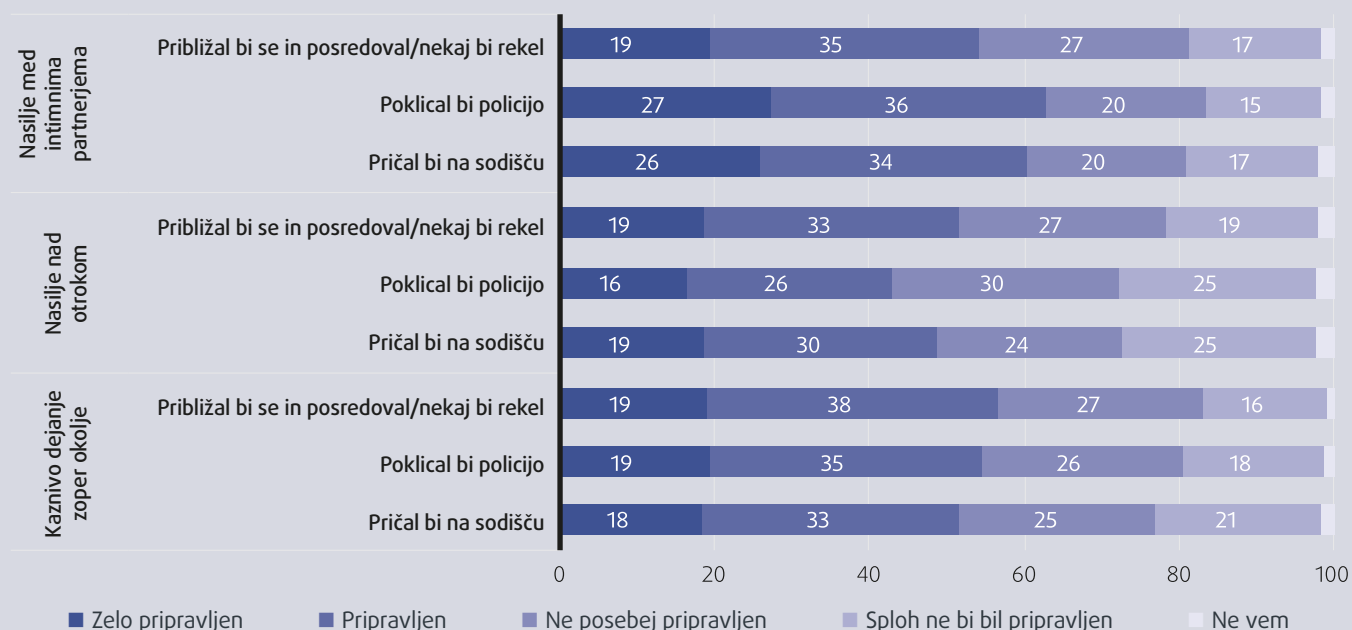
Države članice bi morale pripraviti kampanje za povečanje pripravljenosti prič, da posredujejo v obrambo dostojanstva in pravic drugih, kadar so v nevarnosti, hkrati pa zagotovijo varnost teh prič.

Države članice bi lahko za dodatno olajšanje dostopa žrtev do pravnega varstva razmislile o vzpostavitvi učinkovitih mehanizmov za prijavljanje kaznivih dejanj tretjim osebam, s katerimi bi prič kaznivih dejanj, ki niso pripravljene sodelovati v sistemu kazenskega pravosodja, na primer s klicem na policijo, spodbudili, da stopijo v stik s tretjo osebo, kot so organizacije civilne družbe. Države članice bi lahko razmislile tudi o povečanju dostopa do alternativnih načinov za osebno prijavo kaznivih dejanj, kot so elektronska pošta, videoposnetki ali spletni elektronski obrazci.

- ★ 54 % oseb v EU27 bi bilo „pripravljenih“ ali „zelo pripravljenih“ posredovati, če bi videle nekoga udariti svojega partnerja na ulici. Rezultati so podobni pri vprašanju, kako bi se odzvale, če bi na ulici videle starša klofniti svojega otroka, saj bi jih bilo „pripravljenih“ ali „zelo pripravljenih“ posredovati 52 %.
- ★ V primeru nenasilnega kaznivega dejanja zoper okolje, če bi na primer videle nekoga odvreči rabljen hladilnik na podeželju, bi jih bilo 57 % „pripravljenih“ ali „zelo pripravljenih“ posredovati.
- ★ Na splošno bi osebe najbolj verjetno poklicale policijo, kadar bi bile priča nasilju med partnerji, na drugem mestu pa, če bi nekdo odložil star hladilnik. Ljudje v EU27 bi bili v povprečju manj pripravljeni vključiti policijo, če bi videli starša klofniti svojega otroka.
- ★ Delež oseb, ki „niso pripravljene“ pričati na sodišču, tudi če bi bile zaprosene, se giblje od 17 % v primeru pričanja nasilju med partnerji do 25 % v primeru starša, ki je dal klofuto svojemu otroku. Vendar se ti rezultati med posameznimi državami članicami EU zelo razlikujejo, zlasti v zvezi s primerom starša, ki je klofnil svojega otroka.
- ★ Pripravljenost ljudi, da sodelujejo v sistemu kazenskega pravosodja, na primer s klicem na policijo in pričanjem na sodišču, če so zaproseni, je manjša med starejšimi, tistimi z nižjo stopnjo izobrazbe in ljudmi v slabšem finančnem položaju.
- ★ Ljudje so manj pripravljeni posredovati, kadar ženska udari moškega (v EU27 bi jih bilo „pripravljenih“ ali „zelo pripravljenih“ posredovati 44 %), kot če moški udari žensko („pripravljenih“ ali „zelo pripravljenih“ posredovati bi jih bilo 64 %).

Socialna kohezija vključuje tudi čut posameznikov za sodelovanje in solidarnost, vključno z njihovo pripravljenostjo, da ukrepajo v primeru kršenja pravic drugih. Vsak normativni red temelji na pripravljenosti članov skupnosti, da branijo njene temeljne standarde. Rezultati ankete kažejo, da bi bila le nekaj več kot polovica oseb v EU pripravljena dejavno posredovati, če bi opazili, da je nekdo fizično napaden v javnosti, bolj pripravljene pa bi bile posredovati v primeru „neosebnega“ kaznivega dejanja zoper okolje.

SLIKA 7: PRIPRAVLJENOST UKREPATI, KADAR JE OSEBA PRIČA IZBRANIM KAZNIVIM DEJANJEM, RAZČLENJENO GLEDE NA SCENARIJ IN VRSTO UKREPANJA (EU27, v %)

Opombe:

Odgovori vseh anketirancev v EU27, ki so izpolnili del vprašalnika, ki se nanaša na ozaveščenost o pravicah in odgovornostih (n = 24 354); ponderirani rezultati.

Vir: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 (Raziskava o temeljnih pravicah za leto 2019), zbiranje podatkov v sodelovanju z ustanovami CBS (NL), CTIE (LU) in Statistics Austria (AT)

Kadar se kaznivo dejanje zgodi v javnosti, imajo lahko osebe, ki so mu priče, ključno vlogo pri podpori žrtvi. To lahko vključuje na primer osebe, ki posredujejo takrat, ko vidijo kaznivo dejanje, pokličejo policijo ali po potrebi pred sodiščem pričajo proti storilcu. Pri nekaterih kaznivih dejanjih, kot je kaznivo dejanje zoper okolje, ki je bilo uporabljeno v raziskavi, pogosto ni konkretne žrtve, vendar imajo lahko navzoče osebe pomembno vlogo pri obveščanju organov. V zvezi z drugimi vrstami kaznivih dejanj, kot so kazniva dejanja, ki vključujejo posebej ranljivo skupino žrtev (otroke), je mogoče ključno vlogo javnosti razumeti v okviru potrebe po učinkovitih zaščitnih ukrepih za zaščito otrok pred vsemi oblikami nasilja, ko so v varstvu staršev in drugih, kar vključuje uporabo fizične sile, katere namen je povzročiti neko stopnjo bolečine ali nelagodja, četudi majhno, na primer s klofuto, kar je v skladu s Konvencijo o otrokovih pravicah.

V uvodni izjavi 63 direktive o pravicah žrtev je delno priznan pomen možnosti posrednega prijavljanja: poziva se k uvedbi mehanizma za prijavljanje nasilja s strani tretjih strani, tudi organizacij civilne družbe, da bi se omogočilo lažje prijavljanje kaznivih dejanj. V zvezi s tem se poziva tudi, naj se za vlaganje prijav uvede možnost uporabe komunikacijske tehnologije, kot so elektronska pošta, videoposnetki ali spletni elektronski obrazci.

ZASKRBLJENOST ZARADI KAZNIVIH DEJANJ IN IZOGIBANJE TVEGANJU

Ženske se pogosteje kot moški izogibajo določenim krajem in okoliščinam zaradi strahu pred napadi ali nadlegovanjem. To zmanjšuje njihove možnosti sodelovanja v javnem življenju.

MNENJE AGENCIJE FRA št. 7

Države članice EU morajo priznati, da zaskrbljenost glede osebne varnosti negativno vpliva zlasti na ženske. Pogosto menijo, da se morajo zaradi grožnje fizičnega in spolnega napada in nadlegovanja omejiti pri tem, kam gredo in kaj počnejo, kot je agencija FRA že ugotovila v svojem poročilu o raziskavi o nasilju nad ženskami. Organi, ki delujejo na področju preprečevanja kaznivih dejanj, lahko na podlagi rezultatov te raziskave sprejmejo ukrepe za zagotavljanje enakega dostopa do javnega prostora, kot so pristopi za preprečevanje kaznivih dejanj in zmanjšanje strahu pred kaznivimi dejanji z okoljsko zasnovano.

Ukrepi držav članic EU, da bi med ljudmi povečale občutek varnosti, bi morali biti osredotočeni na skupine prebivalstva, ki se počutijo nesorazmerno zaskrbljene glede svoje varnosti, zaradi česar se izogibajo določenim krajem in okoliščinam, ki jih dojemajo kot nevarne. Poleg žensk to vključuje tudi osebe z nižjo stopnjo izobrazbe, brezposelne in osebe v slabšem finančnem položaju.

- ★ V EU27 je 63 % oseb zelo ali nekoliko zaskrbljenih, da bo nekdo zlorabil njihov spletni bančni račun ali kreditne/debetne kartice v naslednjih 12 mesecih. 62 % oseb je zaskrbljenih, da bo v naslednjih 12 mesecih ukraden njihov mobilni telefon, denarnica ali torba. Poleg tega je 54 % oseb zelo ali nekoliko zaskrbljenih, da bo nekdo vlomil v njihov dom z namenom kraje ali poskusa kraje. 47 % jih je zelo ali nekoliko zaskrbljenih glede morebitnega terorističnega napada.
- ★ Nekatere socialno-demografske značilnosti so povezane z razlikami v tem, kako zadevne osebe doživljajo kazniva dejanja. Stopnja zaskrbljenosti glede kaznivih dejanj je višja med ženskami, osebami z nižjo izobrazbo, brezposelnimi in osebami v slabšem finančnem položaju. Osebe, ki so omejene pri svojih vsakodnevnih dejavnostih (zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti), osebe, rojene zunaj EU, in osebe, ki se štejejo za pripadnike etnične manjšine, so prav tako bolj zaskrbljene zaradi kaznivih dejanj kot osebe brez omejitev dejavnosti, osebe, rojene v državah, vključenih v raziskavo, in osebe, ki se ne štejejo za pripadnike etnične manjšine.
- ★ Zaradi strahu pred fizičnim ali spolnim napadom ali nadlegovanjem se ženske pogosteje kot moški dejavno izogibajo tveganju v treh primerih, navedenih v raziskavi: izogibanje krajem, kjer ni drugih ljudi, izogibanje nekaterim ulicam ali območjem in izogibanje okoliščinam, v katerih so same z nekom, ki ga poznajo.
- ★ 64 % žensk se vsaj včasih izogne krajem, kjer ni drugih ljudi, v primerjavi s 36 % moških. Izogibanje nekaterim okoliščinam in krajem je pogostejše tudi med mladimi, vendar z opaznimi razlikami med spoloma. V starostni skupini od 16 do 29 let se 83 % žensk in 58 % moških zaradi strahu pred napadom ali nadlegovanjem izogiba enemu ali več tveganjem v treh primerih, navedenih v raziskavi.
- ★ 41 % žensk se zaradi strahu pred napadom ali nadlegovanjem vsaj včasih izogiba okoliščinam, v katerih so same z nekom, ki ga poznajo, v primerjavi s 25 % moških.
- ★ Osebe, ki so doživele fizično nasilje in/ali nadlegovanje, se pogosteje izogibajo okoliščinam, ki jih dojemajo kot morebiti nevarne. Na primer, 37 % žensk v EU27, ki so doživele fizično nasilje in/ali nadlegovanje, se izogiba okoliščinam, ki po njihovem mnenju vključujejo tveganje fizičnega ali spolnega napada ali nadlegovanja, v primerjavi z 21 % žensk, ki niso doživele fizičnega nasilja in/ali nadlegovanja.

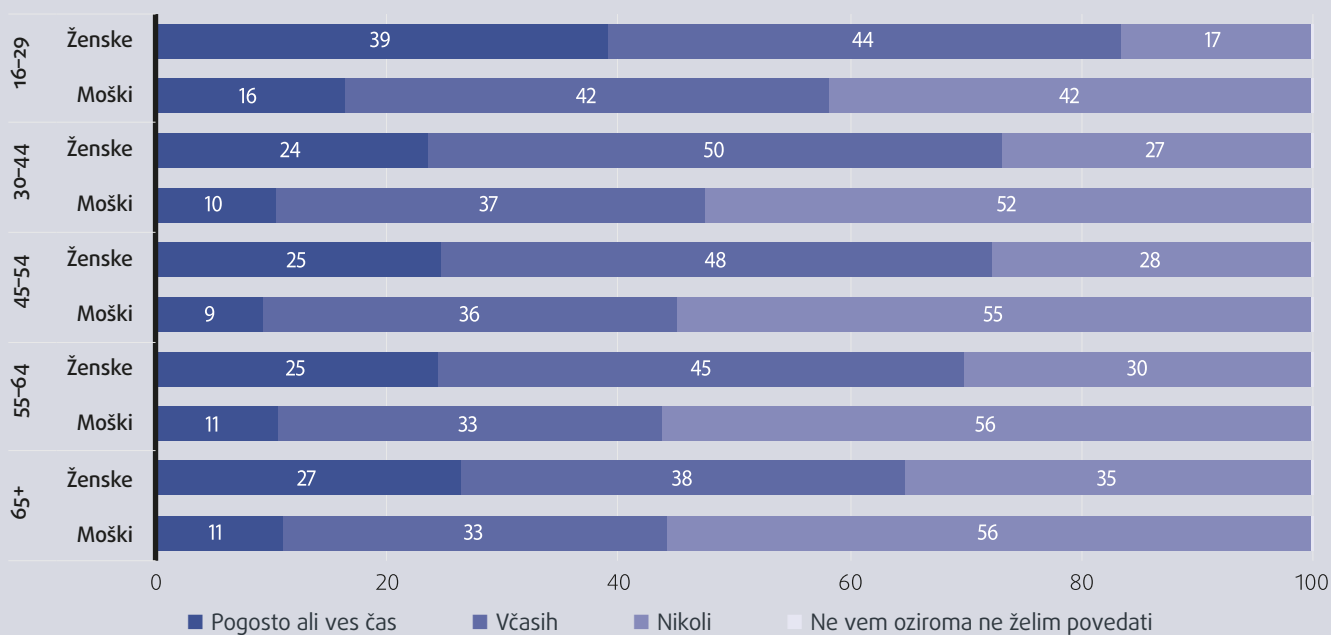
Možnost viktimizacije pomembno vpliva na družbeno življenje, saj lahko vpliva na izbire ljudi, kot so odločitve o krajih ali okoliščinah, ki se jim je treba izogniti. V nekaterih primerih se lahko grožnja, ki jo pomeni kaznivo dejanje, razširi na veliko širšo skupino ljudi, ne samo na tiste, ki so osebno viktimizirani. Rezultati kažejo razlike med izkušnjami žensk in moških, in sicer z vidika zaskrbljenosti glede različnih kaznivih dejanj in zlasti z vidika vzorcev vedenja za preprečevanje tveganja, ki so jih posamezniki prevzeli zaradi zaskrbljenosti glede varnosti. Ženske, zlasti mlade, sprejmejo veliko ukrepov za preprečevanje tveganja, (zlasti) groženj spolnega nadlegovanja in spolnega nasilja, katerih žrtve so veliko pogostejše kot moški. Odvrčanje od gibanja na javnih mestih omejuje različne temeljne pravice, zlasti pravico do svobode (člen 6 Listine) in spoštovanje zasebnega življenja (člen 7).

Iz raziskave agencije FRA o nasilju nad ženskami je razvidno, da je preprečevanje tveganja lahko racionalen odziv na izkušnje, kot so izkušnje žensk s spolnim nadlegovanjem. Vendar je treba to ugotovitev umestiti v okvir zmožnosti in enakih možnosti za uporabo javnega prostora. Poleg tega je treba pozornost nameniti tudi nižjim stopnjam preprečevanja tveganja med moškimi, saj se ti spopadajo z visoko stopnjo nekaterih vrst kaznivih dejanj na javnih mestih.

Zaskrbljenost zaradi kaznivih dejanj je večja med tistimi, ki imajo nižjo stopnjo izobrazbe, so brezposelni, so omejeni pri svojih vsakodnevni dejavnostih (zaradi zdravstvenih težav ali invalidnosti) ali se težko prebijajo z dohodkom gospodinjstva. To je lahko povezano z različnimi dejavniki, vključno z bivanjem na območjih z visoko stopnjo kriminala, z relativnim učinkom kaznivih dejanj zoper lastnino na tiste, ki so že tako v slabem finančnem položaju, v primerjavi s tistimi, ki imajo dovolj finančnih sredstev, da lahko enostavno nadomestijo ukradeno, ali imajo celovite zavarovalne police, ter z nižjimi dohodki, zaradi katerih imajo na voljo omejena sredstva za zagotovitev varnosti, kar se kaže v nižjih stopnjah lastništva avtomobilov ali na primer nezmožnosti uporabe taksijev pozno ponoči.

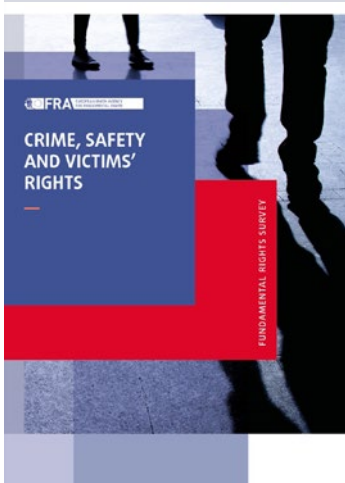
SLIKA 8: IZOGIBANJE ENI ALI VEČ OD TREH OKOLIŠČIN ZARADI STRAHU PRED NAPADOM ALI NADLEGOVANJEM V 12 MESECIH PRED RAZISKAVO, RAZDELJENO PO SPOLU IN STAROSTI (EU27, v %)^{a, b}

Vir: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 (Raziskava o temeljnih pravicah za leto 2019), zbiranje podatkov v sodelovanju z ustanovami CBS (NL), CTIE (LU) in Statistics Austria (AT)

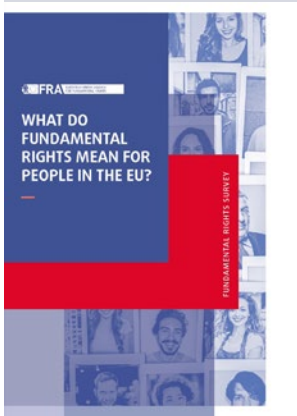
▲
Opombe:

- ^a Od vseh anketirancev v EU27 (n = 32 537); ponderirani rezultati.
- ^b V anketi je bilo anketirancem postavljeno naslednje vprašanje: „Ali ste v zadnjih 12 mesecih storili kaj od naslednjega zaradi strahu pred fizičnim ali spolnim napadom ali nadlegovanjem: A) izognili ste se nekaterim ulicam ali nekaterim območjem; B) izognili ste se krajem, na katerih ni drugih ljudi, na primer parkom ali parkiriščem; C) izognili ste se okoliščini, v kateri bi bili sami z nekom, ki ga poznate in s katero se ne počutite varne?“ Na sliki so povzeti odgovori anketirancev na tri možnosti. Če je anketiranec na katero koli od treh možnosti odgovoril s „pogosto“ ali „ves čas“, je njegov odgovor predstavljen v zadevni kategoriji. Če je anketiranec na katero koli od treh možnosti odgovoril z „včasih“, na nobeno pa s „pogosto“ ali „ves čas“, je njegov odgovor predstavljen zgoraj pod „včasih“. Anketiranci, ki so na vse tri možnosti odgovorili z „ne vem“ ali „ne želim povedati“, so vključeni v kategorijo „Ne vem oziroma ne želim povedati“.

V tem povzetku so predstavljene glavne ugotovitve iz drugega poročila agencije FRA o raziskavi o temeljnih pravicah.

Agencija FRA je objavila več drugih publikacij, v katerih so predstavljeni izbrani rezultati iz raziskave. Na voljo so na spletnem mestu agencije FRA.

SPODBUJANJE IN VARSTVO VAŠIH TEMELJNIH PRAVIC V EU —

V tem povzetku so predstavljene glavne ugotovitve iz drugega osrednjega poročila agencije FRA o njeni raziskavi o temeljnih pravicah. V raziskavi so bili pri približno 35 000 osebah zbrani podatki o njihovih izkušnjah, dojemanju in mnenjih v zvezi z vrsto vprašanj, ki se na različne načine nanašajo na človekove pravice.

Drugo poročilo agencije FRA je osredotočeno na izkušnje žrtev izbranih vrst kaznivih dejanj, vključno z nasiljem, nadlegovanjem in kaznivimi dejanji zoper lastnino. V poročilu je tudi predstavljeno, kako pogosto so ta kazniva dejanja prijavljena policiji, kako zaskrbljeni so ljudje glede kaznivih dejanj in kako pripravljeni bi bili v nekaterih primerih posredovati, jih prijaviti policiji ali pričati na sodišču, če bi bili zaproseni.

Predstavljeni rezultati se štejejo za prvo raziskavo o kaznivih dejanjih na ravni EU o izkušnjah prebivalstva z viktimizacijo, ki se lahko uporabijo za oblikovanje politik in zakonodaje EU ter nacionalnih politik in zakonodaje o žrtvah kaznivih dejanj.

Žrtve

Dostop do pravnega varstva

Informacijska družba

Listina EU
o temeljnih pravicah

FRA – AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA TEMELJNE PRAVICE

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Dunaj – Avstrija

Tel. +43 158030-0 – Faks +43 158030-699

fra.europa.eu

facebook.com/fundamentalrights

twitter.com/EURightsAgency

linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

Urad za publikacije
Evropske unije